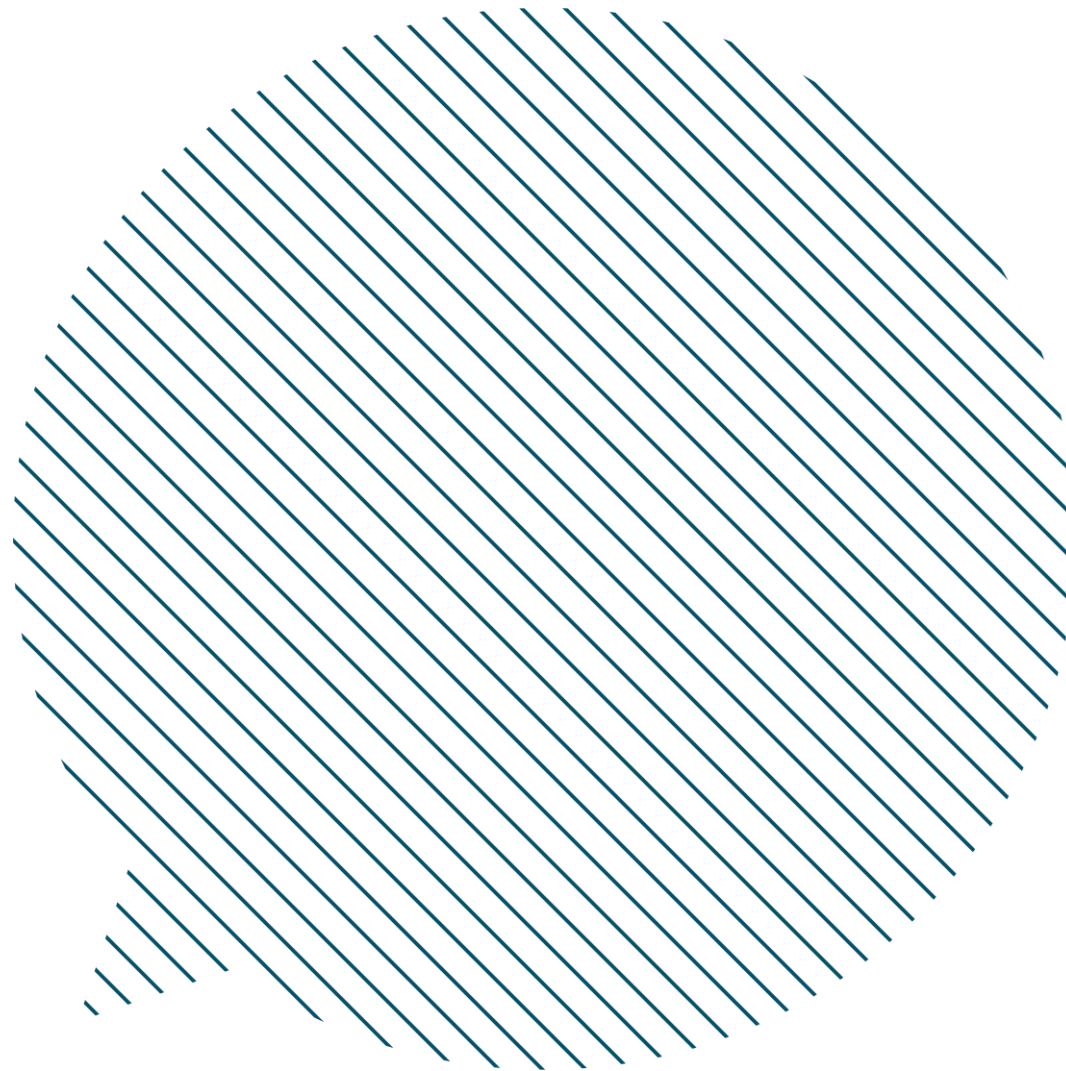


# Smittevern- og beredskap etter pandemien og siste tids hendelser

---

Innlegg for SF i Trøndelag 25.11.22 ved Ø. Hveding



# Hva er smittevern- og beredskapsplanlegging?

Å beskytte liv og helse ved;

- Å kunne håndtere smitteutbrudd med ledelse, kompetanse, kapasiteter, samhandling (FHI, HF), bruk av lovverk og testing-isolering-smittesporing-karantene og vaksiner
- Å planlegge for helsetjenester i pandemi og kriser
- EU samhandling om beredskap, legemidler, vaksiner
- Oppdatere planer for verdifull infrastruktur, atomsikkerhet, personell tilgang og evakuering til trygge oppholdssteder?

# Jeg vil ta opp til refleksjon;

1. Læringspunkter fra pandemien og Ukraina-krigen om smittevern, b-planlegging krisehåndtering
2. Lovverk grunnlag for smittevern- og beredskapsplaner
3. Hva vi kan sette fokus på ved revisjon av smittevern- og b-planer?
4. Kriseledelse erfaringer

# 1. Hva har vi lært av pandemien og krigen i Ukraina?

## Overordnede læringspunkter;

- Koronakommisjonen; Det meste fungerte!
- Innsats i kommuner/HF og hos frivillige, SF og FHI var fantastisk
- STAF-rapportering gir situasjonsoversikt
- Smitteverntiltak, TISK og vaksiner reddet liv
- En samfunnskrise - forholdsmessige tiltak
- Vaksinerer vår vei ut av pandemien
- Mangel av personell i kriser over tid
- Samhandling viktig, men utfordrende
- Forsyningssituasjoner sårbare
- Smittevern er internasjonalt samarbeide



# Læringspunkter kommunalt/regionalt;

## Det meste bra, men;

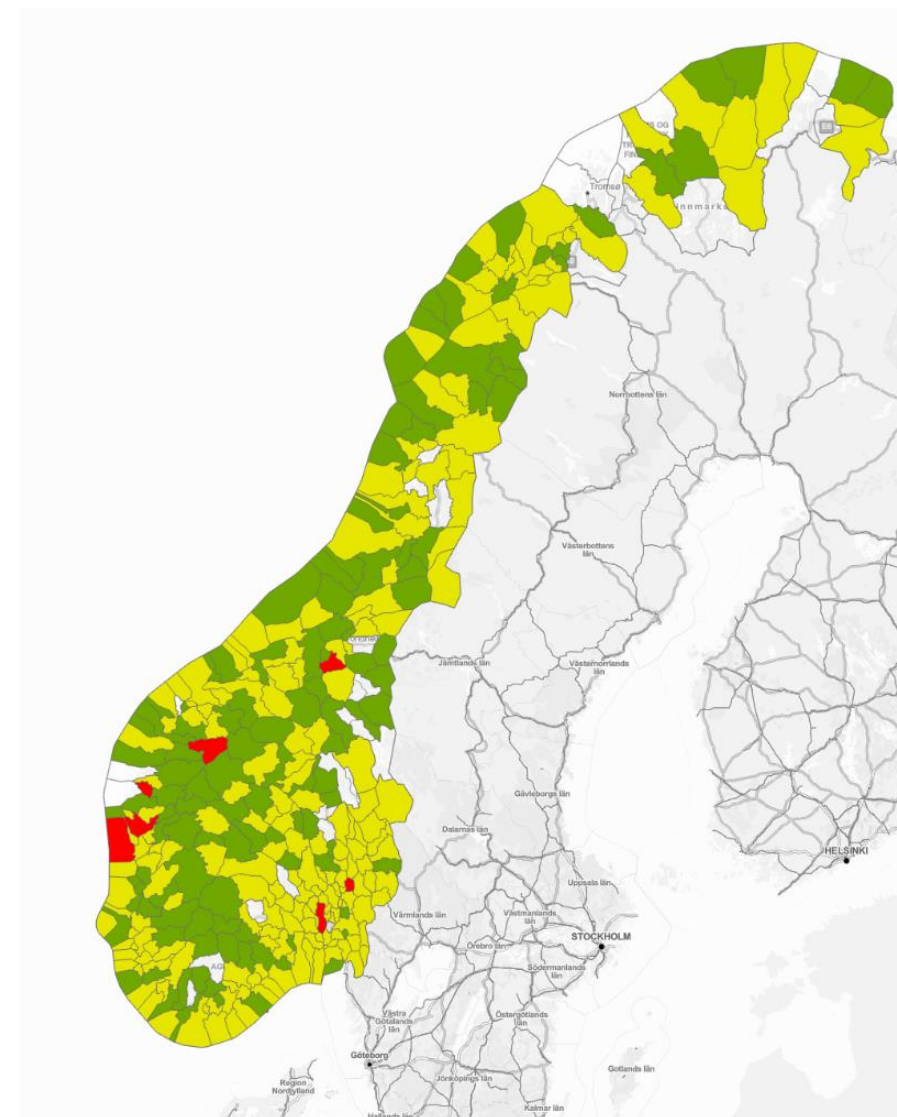
- Beredskapsplaner ikke grundige nok (KK; DSB og Hdir. har mye av ansvaret)
- 50 % kommuner planlegger ikke for kommuneoverlegeoppgaver  
kartlagt x 2
- Mange kommuner har begrenset med personell (STAF des. 21)
- Statsforvalter samordnende rolle viktig
- Vi trenger FHI, juridisk bistand og digitale verktøy
- Myndigheter må informere bedre om endringer
- Frivillige organisasjoner ønsker å bidra (TA; Ta oss med i planfasen)

# Personell tilgang; STAF-rapp. i uke 51- 2021

**204 kommuner** rapporterte om utfordrende tilgangen til personell og kritisk kompetanse (gul farge)

Personellmangelen skyldes økt omikronsmitte, høyt sykefravær og karantenefravær

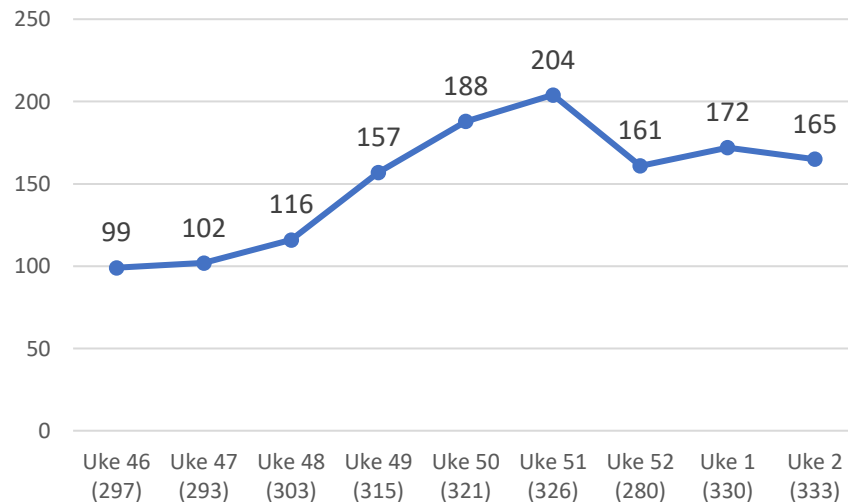
**Utfordrende eller kritisk tilgang til personell og kritisk kompetanse**



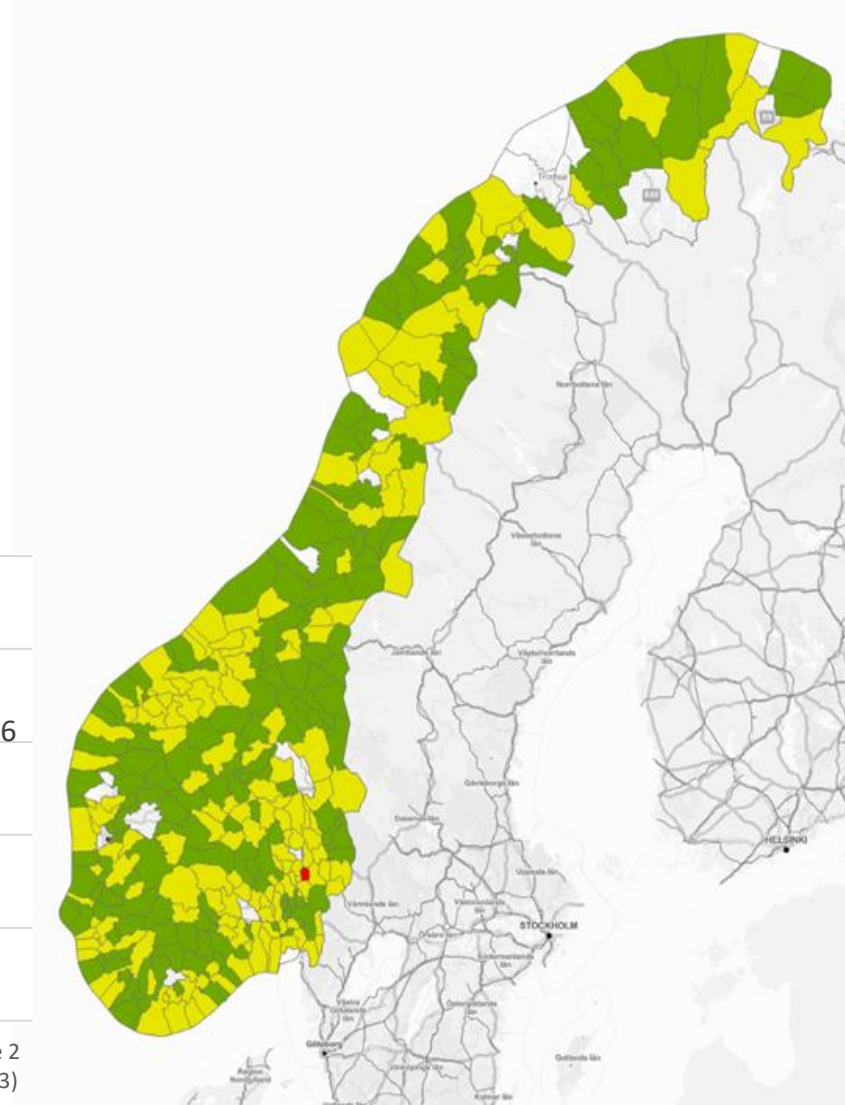
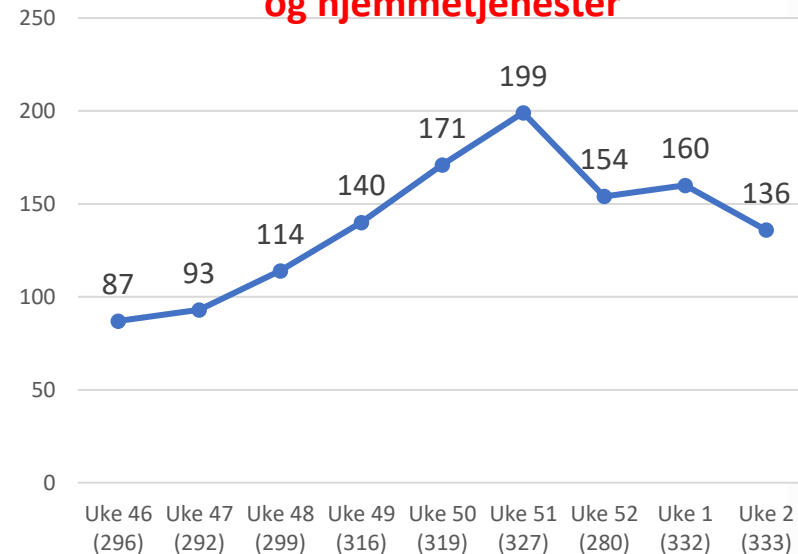
# Belastede personell- og institusjon kapasiteter i uke 2- 2022

- **333 kommuner rapporterte på tilgang til personell/kritisk kompetanse**
  - 168 kommuner god tilgang (grønn farge)
  - 164 kommuner utfordrende tilgang (gul kartfarge)
  - 1 kommune har kritisk tilgang (rød kartfarge)
- **Kapasitet i institusjoner og hjemmetjenester**
  - 197 kommuner god kapasitet
  - 135 kommuner utfordrende kapasitet
  - 1 kommune kritisk kapasitet

**Utfordrende tilgang til personell og kritisk kompetanse**



**Utfordrende kapasitet i institusjoner og hjemmetjenester**



## 2. Lovverk grunnlag for smittevern- og beredskapsplaner

### Helseberedskap lovverk;

- Lov om helsemessig og sosial beredskap m. forskrift (Fullmaktslovgivning- Ansvarsprinsipp)
- Folkehelseloven (§ 27 samfunnsmed. kompetanse, § 28 krav til MHV b-plan)
- Smittevernloven §§ 4-1, 7-1 og 7-2
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester/spesialisthelsetjenester
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten
- Lov om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten

### Kommunal beredskapsplikt lovverk;

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret
- Forskrift om kommunal beredskapsplikt

Lovene har felles mål om å beskytte, kartlegge/vurdere ved ROS, følge opp med beredskapsplaner/tiltak, samhandle, øve, evaluere og oppdatere planverk



# Smittevernloven

§ 1-1; Lovens formål er å verne befolkningen mot smittsom sykdom

§ 4-1: Hastekompetanse er gitt kommunestyret og Helsedirektoratet for tiltak når nødvendig ved allmennfarlig smittsom sykdom. Kompetansen kan utføres av kommunelegen, jf. folkehelseloven § 27 pkt. b i saker innen smittevern, MHV og helsemessig beredskap

Potensialet i situasjonen viktig mht. hastegrad av tiltak, jf. 13.3.2020.

# Kommunens og kommunelegen ansvar for smittevernet

## Kommunens ansvar § 7-1

- Sørge for smittevern tiltak og behandling til alle i kommunen
- Utføre oppgavene pålagt kommunen i smvl. § 7-1, folkehelse-loven og Helse- og omsorgstjenesteloven
- Koronakommisjonen; Kommunene må evaluere og planlegge for kommunlegefunksjonens oppgaver, kompetanse, kapasitet og tilgjengelighet

## Kommuneoverlegens ansvar § 7-2

- Ha oversikt over smittsom sykdom og utføre oppgaver pålagt kommunelegen etter smvl. § 7-2
- Utarbeide forslag til smittevernplan

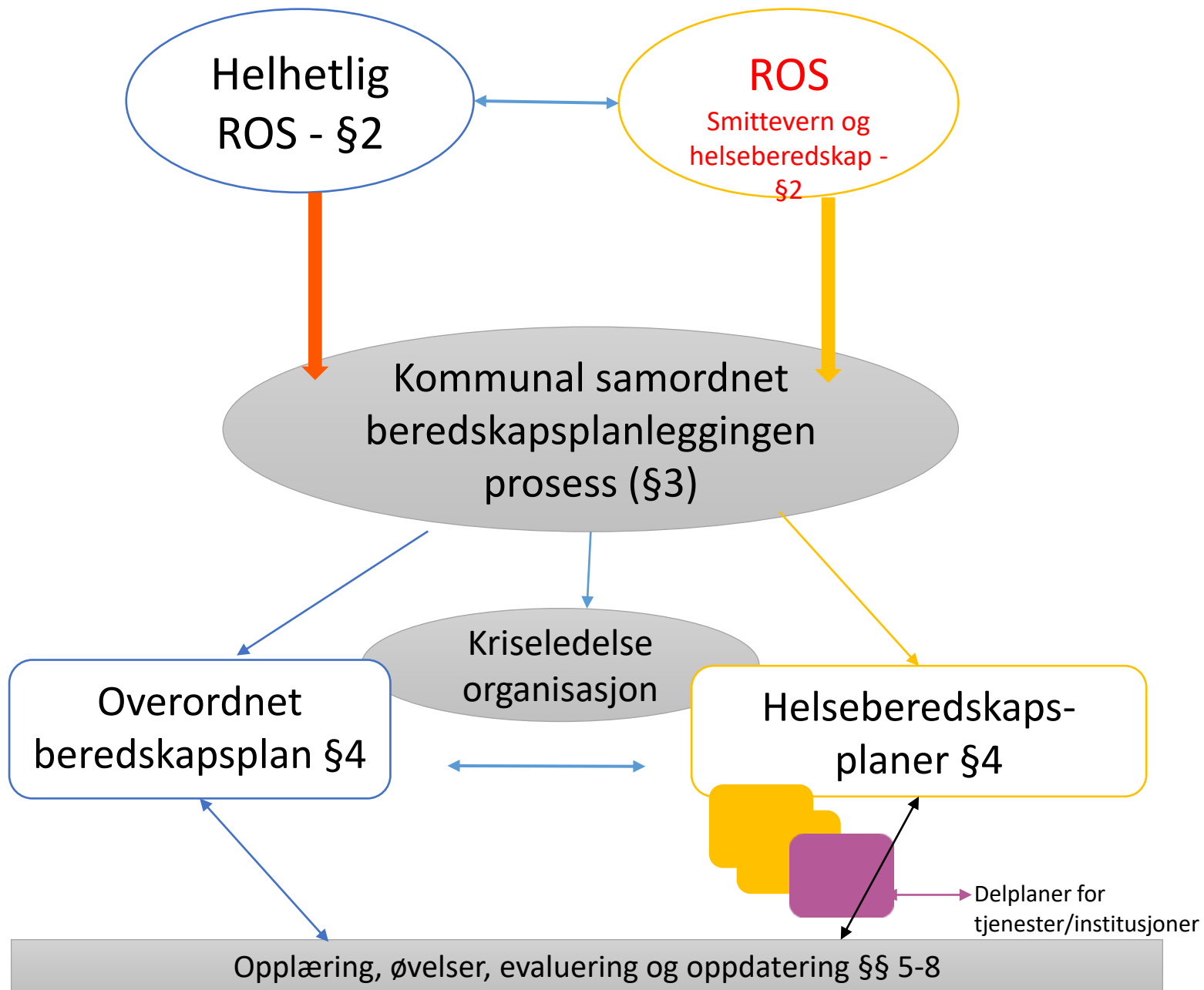
### 3. Hva kan vi sette fokus på ved revisjon av smittevern og b-planer?

#### Planlegge grundigere for;

- Scenarier om pandemi, drikkevann, verdifull infrastruktur - se DBS
- ROS av sikkerhetspolitiske hendelser, strøm, IKT mm, jf. Sola kommune felles plan
- Personell oppgaver, kompetanse, kapasiteter (KK; se verdien av kommuneleger og sykepleiere)
- Med frivillige og andre aktører (TA)
- Forhånds mobilisering av personell (NFS)
- Samvirke relasjoner til andre – gjelder alle nivåer
- Forsyningssikkerhet
- Øve planverk med frivillige på oppskalering

## Beredskaps planlegge for, fortsettelse;

- Medisinsk- og juridisk kompetanse, jf. krav til forholdsmessige tiltak
- Barn/unge «avbøtende» skole-, fritids og helsetilbud
- Kommunikasjon og nettverksbygging i innvandrer miljøer
- Tidligere informasjon fra myndigheter til kommuner og SF
- Annet?



# Nasjonale helseøvelser 2018/19 øving på kriseledelse og personell mobilisering



# Smittevernplanen

- ROS-tilnærming
- Varslingsrutiner fra tjenestene til kommunelege, FHI og SF?
- Varsling rutine til kommunal kriseledelse?
- Ressursoversikter; Personell, smittevernutstyr, isolasjon fasiliteter
- Forhåndsplan for økt personell-, sengekapasitet og massevaksinerings
- Lenker til lovverk, FHI smittevernveilederen osv.

# Smittevernplan faglige prosedyrer

- Smitteoppsporing – digitale verktøy
- Lovpålagt tuberkulosekontroll av asylsøkere/innvandrere
- Hiv/Aids og hepatitter forebygging, oppfølging og behandling
- Infeksjonskontrollprogram i kommunale institusjoner
- Vaksinasjonsprogram av barn og ungdom
- Influensa- og pneumokokkvaksine til risikogrupper
- Vaksinasjon av utenlandsreisende



## 4. Kriseledelse erfaringer

- Bygge felles situasjonsforståelse om potensiale i hendelsen/smitten  
(ved dialog med mange nok andre aktører, se andre perspektiver,EN)
- Sette mål for krisehåndtering – «12.3.2020 slå ned smitten»- og revurdere
- Kriseledelsen støtte seg til helseberedskap- og smittevernplaner
- Heve blikket og se utfordringene, J. Frich
- Fullmaktslovgivning er nødvendig i kriser, A. K. Befring
- Samhandling kommuner, HF, frivillige, SF, politi, Forsvaret m.fl.
- Prioritere